

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Jadwiga Chojnowska (spr.)
Sędziowie	:	SSA Jarosław Marek Kamiński SSA Dariusz Małkiński
Protokolant	:	Anna Bogusławska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2018 r. w Białymstoku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko R. C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 25 lipca 2017 r. sygn. akt V GC 16/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) **zasądza od pozwanego R. C. na rzecz powoda (...) S.A. w W. kwotę 23.047,50 (dwadzieścia trzy tysiące czterdzieści siedem 50/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;**
- b) **oddala powództwo w pozostałej części;**
- c) **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2100 (dwa tysiące sto) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- d) **zasądza od powoda na rzecz pozwanego tytułem udzielonej mu pomocy prawnej przez adw. A. S. kwotę (...) (sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt dwa) zł, która to kwota nie obejmuje należnego podatku od towarów i usług;**
- e) **nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie adw. A. S. kwotę 797,04 (siedemset dziewięćdziesiąt siedem 04/100) zł, która to kwota obejmuje należny podatek od**

towarów i usług, tytułem części wynagrodzenia przysługującego jej z tytułu udzielonej pozwanemu pomocy prawnej;

f) nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie od powoda kwotę 264,40 (dwieście sześćdziesiąt cztery 40/100) zł, zaś od pozwanego kwotę 26,16 (dwadzieścia sześć 16/100) zł tytułem brakujących kosztów sądowych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 818,64 (osiemset osiemnaście 64/100) zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej;

IV. zasądza od powoda na rzecz pozwanego tytułem udzielonej mu pomocy prawnej przez adw. A. S. w instancji odwoławczej kwotę (...) (cztery tysiące dziewięćset czternaście) zł, która to kwota nie obejmuje należnego podatku od towarów i usług;

V. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie adw. A. S. kwotę 597,78 (pięćset dziewięćdziesiąt siedem 78/100) zł, która to kwota obejmuje należny podatek od towarów i usług, tytułem części wynagrodzenia przysługującego jej z tytułu udzielonej pozwanemu pomocy prawnej w instancji odwoławczej;

VI. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 1.153 (jeden tysiąc sto pięćdziesiąt trzy) zł tytułem brakującej opłaty od apelacji;

VII. nakazuje zwrócić powodowi nadpłaconą zaliczkę w wysokości 1004,01 zł, zaewidencjonowaną w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku pod (...) rejestru sum na zlecenie z dnia 30 maja 2018 r.

J. J. M. D. M.

Sygn. akt I AGa 42/18

UZASADNIENIE

(...) S.A. w W. (zwany dalej jako (...)) wniósł o zasądzenie od R. C. kwoty 250.847,50 zł z ustawowymi odsetkami od wskazanych częściowych kwot. Podnosił, że dochodzone roszczenie jest roszczeniem regresowym od osoby odpowiedzialnej za szkodę. Podał, że w dniu 6 września 2012 r. podczas budowy wieży obserwacyjnej na (...)w P. doszło do wypadku, w wyniku którego ciężkich obrażeń ciała doznał pracownik pozwanego - J. P.. Do wypadku doszło w trakcie podnoszenia elementu konstrukcji stalowej, przy użyciu koparko-ładowarki należącej do (...), który posiadał ubezpieczenie OC w (...). Wobec tego (...) przeprowadził postępowanie likwidacyjne, w wyniku którego wypłacił na rzecz poszkodowanego J. P. łącznie kwotę 528.100 zł (z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania). Obecnie domaga się 1/2 tej sumy od pozwanego, jako współwinnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Jako podstawę prawną roszczenia wskazywał art. 828 § 1 k.c.

R. C. wniósł o oddalenia powództwa, podnosząc że całą winę za wypadek ponosi przedsiębiorca S. Z.. Niezależnie od tego kwestionował wysokość żądanej kwoty, a w szczególności zadośćuczynienia ustalonego w ugodzie pomiędzy (...) a poszkodowanym. Ewentualnie wniósł o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty w wysokości po 200 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 250.847,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 125.688,16 zł od 22 maja 2014 r. do dnia zapłaty, 110.909,34 zł od 14 marca 2015 r. do dnia zapłaty, 14.255 zł od 28 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 26.560 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt II); zasądzone w pkt I świadczenie w wysokości 250.847, 50 zł rozłożył na pięć rocznych rat po 50.000 zł każda, płatnych poczynając od dnia 1 września

2017 r., z tym że ostatnia rata wyniesie 50.847,50 zł oraz z zastrzeżeniem, że powodowi nie przysługują odsetki od daty wydania wyroku do daty płatności poszczególnych rat (pkt III); nakazał wypłacić Skarbowi Państwa na rzecz r.pr. A. S. kwotę 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt IV).

Orzeczenie to zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Wyrokiem karnym z dnia 19 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie uznał R. C. winnym tego, że w dniu 6 września 2012 r. w P. przy (...) nieumyślnie współprzyczynił się do spowodowania ciężkiego uszkodzenia na zdrowiu J. P., w ten sposób, że wykonując jako podwykonawca roboty budowlane, polegające na wykonaniu konstrukcji stalowej wieży widokowej na terenie (...) w P., obejmującej między innymi posadowienie na śrubach mocujących słupów metalowych o długości 9,4 metra i będąc z mocy art. 304 § 3 pkt 1 w zw. z art. 207 § 2 k.p. odpowiedzialnym za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy zatrudnionemu przez siebie na podstawie umowy o dzieło J. P., nie zachował wymaganej w tych okolicznościach ostrożności w zakresie prawidłowości wykonywania zleconych mu robót budowlanych w ten sposób, że zamiast wymaganego § 221 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych - zastosowania zawiesi, użył pasów transportowych - niemogących mieć w ogóle zastosowania do podnoszenia - do zamontowania przenoszonego słupa stalowego do łyżki koparko-ładowarki błędnie wykorzystywanej do wykonywania prowadzonych prac, zamiast wymaganego w tych okolicznościach dźwigu oraz nie przerwał robót i nie nakazał położenia podniesionego słupa, pomimo silnego wiatru, w wyniku których to błędów doszło do uwolnienia się słupa z mocowania i uderzenia nim J. P., który doznał rany szarpanej głowy w okolicy ciemieniowej i rany kolana prawego, wieloodłamowego złamania nasady dalszej kości udowej prawej, odmy opłucnowej prawostronnej oraz złamania kręgosłupa piersiowego (...) - (...) z przemieszczeniem, uszkodzenia rdzenia kręgowego i porażenia kończyn dolnych oraz wynikającą z tego niedrożnością porażenną jelit, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiego kalectwa, tj. czynu z art. 156 § 2 k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.c. i wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, zawieszając jej wykonanie na okres próby wynoszący 3 lata. (sygn. akt VII K 626/13).

W tym samym procesie Sąd Rejonowy w Szczytnie wyrokiem karnym z dnia 19 listopada 2013 r. uznał K. L. winnym tego, że: w dniu 6 września 2012 r. w P. nieumyślnie współprzyczynił się do spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu J. P. w ten sposób, że uczestnicząc w wykonaniu konstrukcji stalowej wieży widokowej na terenie (...) w P. obejmującej m. in. posadowienie na śrubach mocujących słupów metalowych o długości 9,7 metra nie zachował wymaganej w tych okolicznościach ostrożności w zakresie bezpieczeństwa i prawidłowości wykonywanych robót budowlanych w ten sposób, że jako kwalifikowany operator koparko-ładowarki w sposób niedopuszczalny użył koparko-ładowarki typu (...) o zbyt małej wysokości załadunku w stosunku do długości podnoszonego słupa metalowego, co w powiązaniu z użytymi błędnie pasami transportowymi do mocowania słupa do łyżki koparko-ładowarki zamiast - wymaganego § 221 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych - zastosowania zawiesi oraz zaniechaniem przerwania robót i niepołożeniu podniesionego słupa pomimo silnego wiatru, doprowadziło do uwolnienia się słupa z mocowania i uderzenia nim J. P., który doznał rany szarpanej głowy okolicy ciemieniowej i rany kolana prawego, wieloodłamowego złamania nasady dalszej kości udowej prawej, odmy opłucnowej prawostronnej oraz złamania kręgosłupa piersiowego Th.5- (...) z przemieszczeniem, uszkodzenia rdzenia kręgowego i porażenia kończyn dolnych oraz wynikającą z tego niedrożnością porażenną jelit, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci innego ciężkiego kalectwa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i przyjmując, że czyn ten stanowi występki z art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. na podstawie art. 156 § 2 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, zawieszając jej wykonanie na okres próby 3 lat.

Wyrokiem z tego samego dnia uznał winnym S. M. tego, że w dniu 6 września 2012 r. w P., sprawując funkcję majstra robót budowlanych z ramienia głównego wykonawcy inwestycji firmy (...) w P. i będąc zobowiązanym do wsparcia kierownika budowy w zakresie przygotowania i organizacji budowy oraz ścisłej współpracy z nim na każdym etapie realizacji inwestycji, a także do nadzoru realizacji powierzonego odcinka robót zgodnie z wymaganiami prawa budowlanego oraz do nadzorowania prac brygad budowlanych i zapewnienia przestrzegania zasad bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, nie zachował wymaganej w tych okolicznościach ostrożności i nie dopełnił ciężących

za nim obowiązków poprzez brak właściwego nadzoru nad powierzonym odcinkiem prac i nieskonsultowanie z kierownikiem budowy sposobu posadowienia na śrubach mocujących słupów metalowych o długości 9,7 metra mających stanowić elementy konstrukcji wieży widokowej na terenie(...)i wbrew przepisom § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy oraz § 221 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych dopuścił do wykonywania tych robót przy użyciu koparko-ładowarki typu (...) o zbyt małej wysokości załadunku w stosunku do długości podnoszonego słupa metalowego wraz z wykorzystaniem mocowania słupa do łyżki koparko-ładowarki pasów transportowych niemogących mieć w ogóle zastosowania do podnoszenia, zamiast wymaganego w tych okolicznościach użycia dźwigu wraz z odpowiednimi zawieszami, w wyniku czego nieumyślnie naraził J. P., wykonującego te prace z ramienia nadzorowanego przez siebie podwykonawcy, na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, który w wyniku uwolnienia się podnoszonego słupa z zastosowanego mocowania został nim uderzony doznając rany szarpanej głowy okolicy ciemieniowej i rany kolana prawego, wieloodłamowego złamania nasady dalszej kości udowej prawej, odmy opłucnowej prawostronnej oraz złamania kręgosłupa piersiowego (...) - (...) z przemieszczeniem, uszkodzenia rdzenia kręgowego i porażenia kończyn dolnych oraz wynikającą z tego niedrożnością porażenną jelit, które to obrażenia stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci innego ciężkiego kalectwa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i przyjmując, że czyn ten stanowi występki z art. 160 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zawieszając jej wykonanie na okres próby 3 lat.

(...) wypłacił poszkodowanemu J. P. z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy S. Z. świadczenia w łącznej wysokości 528.100 zł (430.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, 53.525,60 zł - adaptacji lokalu, 29.400 zł – kosztów opieki, 3.500 zł – lepszego odżywiania, 153,38 zł innych wydatków, 8.520,12 zł – kosztów leczenia, 3.000 zł – przejazdów).

Wysokość tego świadczenia określono w ugodzie zawartej w dniu 18 czerwca 2014 r. Uwzględniono przy tym orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, który na podstawie badań przeprowadzonych przez lekarza chirurga i lekarza neurologa ustalił u poszkodowanego 187% uszczerbek na zdrowiu.

Mając to na uwadze Sąd uznał, że roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Zaznaczył przy tym, że z mocy art. 11 k.p.c. związany jest ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego pozwanego za popełnienie przestępstwa.

Wobec tego wskazał, że zgodnie z art. 828 § 1 k.c. powodowy zakład ubezpieczeń miał prawo domagać się od pozwanego, jako współsprawcy szkody (krzywdy) wyrządzonej J. P., 1/2 części świadczeń wypłaconych poszkodowanemu. Zwrócił uwagę, że sąd karny, w oparciu o dostępną dokumentację medyczną, szczegółowo określił zakres uszczerbku na zdrowiu J. P. i jego stan zdrowia. Wobec tego obecnie nie ma podstaw do kwestionowania tych ustaleń, ani też wysokości wypłaconych już świadczeń, których wysokość została ustalona w ugodzie pozasądowej (art. 917 k.c.). Nie ma też podstaw do kwestionowania winy pozwanego, która została ustalona w procesie karnym. Ponosi on zatem odpowiedzialność za czyn niedozwolony w oparciu o art. 415 k.c. w zw. z art. 376 k.c. i art. 441 § 1 i 2 k.c. Skoro doszło do naprawienia szkody przez ubezpieczyciela, służy mu zwrotne roszczenie do pozwanego. Sąd stwierdził przy tym, że odpowiedzialność pozwanego i S. Z. jest równa, albowiem choć to nie R. C. był głównym wykonawcą robót, ale osobiście w nich uczestniczył i miał bardzo silną pozycję w tym procesie budowlanym. Zdaniem Sądu jego władztwo w kierowaniu tą budową było tak silne, z racji tego że był specjalistą, który sam zbudował tę wieżę i uczestniczył w jej montażu, a zatem powinien także zadbać aby cały ten proces odbył się bezpiecznie, przy użyciu odpowiedniego sprzętu. Mógł zatem sprzeciwić się użyciu koparki i przerwać prace, gdy zauważył, że użycie takiego sprzętu grozi niebezpieczeństwem.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd wskazał art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 441 § 2 k.c. Jednocześnie uznał, że choć istnieją przesłanki do rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty, tym niemniej ich wysokość nie może wynosić

200 zł miesięcznie, czego domagał się pozwany, gdyż spłata trwałaby zbyt długo. Wobec tego za zasadne uznał ich rozłożenie na 5 lat.

O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą spór.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, który zarzucił Sądowi naruszenie:

1. art. 362 k.c. przez uznanie, że powodowi przysługuje roszczenie regresowe w dochodzonej wysokości, bez uwzględnienia tego, że poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, co powinno skutkować stosunkowym zmniejszeniem odszkodowania;

2. art. 362 k.c. przez niezmnieszenie odszkodowania z uwagi na przyczynienie się poszkodowanego, który jako osoba całkowicie niezdolna do pracy oraz ze względu na swoje schorzenia, nie powinien był w ogóle podejmować się prac na terenie budowy;

3. art. 415 k.c. przez uznanie, iż ponosi odpowiedzialność za powstałe zdarzenie na zasadzie winy, podczas gdy osobą odpowiedzialną za powstałą szkodę jest wykonawca S. Z.;

4. art. 415 k.c. przez uznanie, że „miał wpływ na dobór środka do stawiania, mógł się sprzeciwić użyciu koparki, a jeżeli już używano mógł ten proces budowlany w każdej chwili przerwać, gdyby było zagrożenie, a było zagrożenie, bo był silny wiatr”, podczas gdy osobą odpowiedzialną za koordynowanie realizacji zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia był kierownik budowy oraz majster budowy, który nie sprzeciwił się użyciu koparko – ładowarki;

5. art. 441 § 1 i 2 k.c. przez uznanie, że jego władztwo w kierowaniu budową było bardzo silne, a nadto był on specjalistą, bo sam zbudował wieżę i uczestniczył w jej montażu, podczas gdy zgodnie z umową, był on zobowiązany jedynie do wykonania konstrukcji stalowej, a następnie przymocowania jej do podstawy, a nie za posadowienie słupów, co należało do wykonawcy S. Z. oraz jego pracowników;

6. art. 441 § 1 i 2 k.c. przez uznanie, że w równym stopniu ponosi odpowiedzialność za powstałą szkodę, podczas gdy osobą odpowiedzialną jest wykonawca, który dwa dni po zdarzeniu najął dźwig wraz z osobą obsługującą celem posadowienia słupa, co wskazuje, że miał świadomość, iż do tego celu nie nadaje się koparko- ładowarka;

7. art. 441 § 1 i 2 k.c. przez uznanie jego odpowiedzialności cywilnej, podczas gdy ze znajdującej się w aktach szkody opinii biegłego z zakresu BHP wynikało, że przyczyną zdarzenia był brak odpowiedniego sprzętu, za który odpowiedzialny był wykonawca;

8. art. 828 § 1 k.c. przez uwzględnienie powództwa w całości, pomimo że przepis ten ma zastosowanie do roszczenia regresowego ubezpieczyciela w sytuacji gdy osobą odpowiedzialną za powstałą szkodę jest osoba trzecia;

9. art. 828 § 1 k.c. przez pominięcie wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia czy treść umowy ubezpieczenia nie zawierała klauzuli ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców, co wykluczałoby możliwość roszczeń regresowych;

10. art. 828 § 1 k.c. przez uwzględnienie powództwa w całości, bez dokonania jakiegokolwiek kontroli wysokości dochodzonego roszczenia;

11. art. 828 § 1 k.c. przez uwzględnienie powództwa w całości, bez ustosunkowania się do jego zarzutów dotyczących wysokości przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia, które było zawyżone z uwagi na jego stan zdrowia przed wypadku;

12. § 4 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego w urzędzie przez przyznanie na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów zastępstwa procesowego bez podatku od towarów i usług;

13. art. 11 k.p.c. przez uznanie jego winy za powstałą szkodę z uwagi na skazanie wyrokiem karnym, podczas gdy istota związania sądu skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wchodzi czyn opisany w sentencji wyroku skazującego i tylko w tym zakresie sąd cywilny pozbawiony jest możliwości dokonywania samodzielnych ustaleń;

14. art. 11 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że skazanie prawomocnym wyrokiem karnym ustalającym znamiona przestępstwa przesądza o odpowiedzialności cywilnej pozwanego;

15. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem zeznań świadka K. L. i S. M., którzy podali, że wpływ pozwanego na przebieg budowy nie był zbyt wielki i nie miał on wpływu na wybór środków użytych do stawiania wieży, gdyż należało to do obowiązków wykonawcy;

16. art. 232 k.p.c. w z w. z art. 6 k.c. polegające na błędnym uznaniu, że powód udowodnił roszczenie co do zasady, jak i wysokości;

17. art. 320 k.p.c. przez nieuwzględnienie jego interesu przy wnioskowaniu o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty po 200 zł. miesięcznie;

18. art. 102 k.p.c. przez obciążenie go kosztami postępowania w całości, pomimo że z racji złej sytuacji materialnej, Sąd powinien zastosować zasadę słuszności;

19. art. 217 § 1 k.p.c. w zw. 227 k.p.c. przez niedopuszczenie dowodów zawnioskowanych w piśmie z 13 kwietnia 2017 r.

Wnosił o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa albo jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wnioskował też o:

1. zobowiązanie powoda do złożenia opinii sporządzonej w czasie prowadzonego postępowania likwidacyjnego przez biegłego z zakresu BHP stwierdzającej winę operatora koparki K. L., polegającą na braku odmowy wykonania polecenia służbowego na okoliczność braku podstaw do żądania od niego zwrotu przyznanego świadczenia oraz zaniechania, którego dopuścił się wykonawca S. Z.,

2. zobowiązanie powoda do złożenia kosztorysu na remont mieszkania (brak w aktach likwidacyjnych) na okoliczność wysokości wypłaconego świadczenia odszkodowawczego i zawyżenia wypłaconych kwot;

3. zobowiązanie powoda do złożenia umowy odpowiedzialności cywilnej zawartej z Zakładem (...) nr (...) na okoliczność jej treści;

4. zwrócenie się do Urzędu Miejskiego w P. o udzielenie informacji czy S. Z. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) wykonywał na rzecz (...) roboty budowlane polegające na budowie wieży obserwacyjnej na(...) w P. w 2012 r., jeżeli tak to na podstawie jakiej umowy, czy doszło do protokolarnego przekazania budowy dla wykonawcy, jeżeli tak to kiedy, kto był odpowiedzialny za dostarczenie na teren budowy maszyn i urządzeń na okoliczność odpowiedzialności wykonawcy S. Z. za powstałą szkodę;

5. zwrócenie się do Sądu Rejonowego w Szczytnie VII Zamiejscowy Wydział Karny w P. o akta sprawy VII K 626/13, a następnie dopuszczenie dowodu z dokumentów, których numery kart zostaną podane po załączeniu akt na okoliczność powstałej szkody, stopnia w jakim pozwany przyczynił się do powstania szkody, zaniechań jakich dopuścił się wykonawca S. Z.;

6. zwrócenie się do (...) SA V. (...) w W. o złożenie do akt sprawy akt szkody numer (...) dotyczących poszkodowanego J. P. na okoliczność zgłoszonej szkody oraz oddalenie skierowanych roszczeń na rzecz poszkodowanego;

7. zwrócenie się do Narodowego Funduszu Zdrowia o podanie informacji z jakich świadczeń zdrowotnych korzystał J. P. przed wypadkiem tj. do dnia 6 września 2012 r., a następnie zwrócenie się do wskazanych placówek medycznych o złożenie do akt sprawy dokumentacji medycznej poszkodowanego na okoliczność jego stanu zdrowia przed wypadkiem oraz przyczynienia się do powstania szkody;

8. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychologii na okoliczność skutków wypadku, stanu emocjonalnego poszkodowanego, czy poszkodowany w związku z wypadkiem cierpi na stany depresyjne, stany lękowe, strach przed wychodzeniem z domu, czy wypadek mógł wywołać u poszkodowanego zmiany stałe, które będzie odczuwał w przyszłości;

9. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu chirurgii na okoliczność skutków wypadku, uszczerbku na zdrowiu, czy stan zdrowia poszkodowanego przed wypadkiem pozwalał mu na podjęcie pracy na budowie, czy całkowita niezdolność do pracy oraz schorzenie, tj. zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, którego skutkiem są problemy z poruszaniem się mogło przyczynić się do opóźnionej reakcji poszkodowanego, a w konsekwencji braku uniknięcia uderzenia słupem, jakie skutki związane z chorobą mogły powstać w przyszłości, czy istniejące u poszkodowanego schorzenie w postaci zeszywniającego zapalenia stawów kręgosłupa miało wpływ na wielkość doznanego urazu i uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku na okoliczność przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody;

10. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii na okoliczność skutków wypadku, uszczerbku na zdrowiu, stanu zdrowia poszkodowanego przed wypadkiem, jakie prace mógł wykonywać poszkodowany przed wypadkiem, czy mógł wykonywać prace fizyczne, na wysokości, czy poszkodowany miał problemy z poruszaniem się, czy poszkodowany miał problemy z obracaniem się, w jaki sposób objawiało się schorzenie poszkodowanego, tj. zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, jakie skutki związane z chorobą mogły powstać w przyszłości, czy poszkodowany w związku ze schorzeniem odczuwał ból, czy istniejące u poszkodowanego schorzenie w postaci zeszywniającego zapalenia stawów kręgosłupa miało wpływ na wielkość doznanego urazu i uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku;

11. zobowiązanie poszkodowanego do złożenia do akt sprawy potwierdzenia otrzymanych wypłat od powoda na okoliczność ich wysokości oraz zawyżenia wypłaconych kwot.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W apelacji znalazły się wnioski dowodowe prawie identycznej treści jak w piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2017 r. (poza pkt 14 i 15). Sąd Okręgowy dołączył akta sprawy VII K 626/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie VII Zamiejscowy Wydział Karny w P.. W piśmie procesowym z dnia 21 czerwca 2017 r. pełnomocnik pozwanego wskazał nr kart ze sprawy karnej, które winny stanowić jako dowód w sprawie. Sąd I instancji przeprowadził dowód jedynie z wyroku karnego wydanego w tej sprawie (k. 154 akt). Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 28 lutego 2018 r. uzupełnił postępowanie dowodowe o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się na określonych kartach akt sprawy VII K 626/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie. Pośród tych akt jest polisa nr (...) - zgodnie z jej treścią ubezpieczającym i ubezpieczonym jest Zakład (...) (k. 36-37). Zgodnie z jej treścią (...) potwierdziło zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzoną działalnością lub posiadany mieniem w zakresie podstawowym. Ubezpieczenie podstawowe rozszerzono jedynie o klauzulę nr 5. Do zawartej umowy ubezpieczenia mają zastosowanie ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla klienta indywidualnego oraz małego i średniego przedsiębiorcy ustalone uchwałą nr (...) z dnia 7 maja 2009 r. Zarządu (...) z późniejszymi zmianami. Z uwagi na niezłożenie do akt OWU postanowieniem z dnia 28 lutego 2018 r. zobowiązano stronę powodową do ich

złożenia. Zgodnie z treścią OWU klauzula nr 5 dotyczy rozszerzenia zakresu odpowiedzialności o szkody wyrządzone pracownikom ubezpieczonego w związku z wypadkiem przy pracy. Jest okolicznością niesporną, że J. P., jak i pozwany nie byli pracownikami S. Z.. Rozszerzenie zakresu odpowiedzialności o szkody wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu przewidziane jest w klauzuli nr 13 OWU. O tę klauzulę – jak już wcześniej wskazywano – umowa ubezpieczenia nr (...) z dnia 20 stycznia 2012 r. nie była rozszerzona. Oznacza to, że wszelkie wywody prawne prezentowane przez pełnomocnika pozwanego na etapie postępowania odwoławczego, dotyczące braku regresu z uwagi na objęcie ubezpieczeniem pozwanego jako podwykonawcę S. Z. (pismo z dnia 22 marca 2018 r.) nie przystają do okoliczności faktycznych sprawy.

Sąd Okręgowy nie wypowiedział się w przedmiocie wniosków dowodowych zawartych w piśmie procesowym pełnomocnika pozwanego z dnia 13 kwietnia 2017 r. (ani negatywnie, ani pozytywnie). W takiej sytuacji pełnomocnik pozwanego nie mógł wnieść do protokołu rozprawy stosownego zastrzeżenia. Jako zgłoszone ponownie w środku zaskarżenia nie mogły – tylko z przyczyny wskazywanej przez stronę powodową (jako spóźnione) - podlegać oddaleniu.

Zgłoszone wnioski podlegały jednak usystematyzowaniu w kontekście odpowiedzialności regresowej pozwanego. Zaznaczyć należy, że w pozwie także zostały zgłoszone dowody z zeznań świadków oraz opinii specjalistycznych, które również nie zostały przeprowadzone przez Sąd Okręgowy.

Mimo mankamentów w procedowaniu przez Sąd I instancji istota sprawy została rozpoznana i Sąd odwoławczy uznał za właściwe kontynuowanie postępowania dowodowego, biorąc za punkt wyjścia twierdzenia pozwanego oraz wnioski dowodowe stron.

Zgodnie z ciężarem dowodu powoda obciążał obowiązek wykazania wielkości szkody poniesionej przez J. P. w dniu 6 września 2012 r. podczas budowy wieży obserwacyjnej na(...)w P.. Sąd Okręgowy w sposób bardzo ogólnikowy stwierdził, że nie ma podstaw aby kwestionować wysokość wypłaconego świadczenia w ramach zawartej między powodem a poszkodowanym ugody. Odwołał się przy tym do dokumentacji zgromadzonej w aktach postępowania likwidacyjnego oraz VII K 626/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie.

Pozwany kwestionował wysokość wypłaconego w oparciu o ugodę zadośćuczynienia oraz częściowo odszkodowania.

W tym miejscu wskazać należy, że bezpodstawny jest wniosek dowodowy apelacji z pkt 11 (stosowne dowody wypłacenia kwot pieniężnych na konto kancelarii prawnej reprezentującej interesy J. P. znajdują się na k. 126-129 akt). W oparciu o ugodę pozasądową z dnia 18 czerwca 2014 r. J. P. wypłacono zadośćuczynienie za krzywdę w wysokości 430.000 zł oraz odszkodowanie w łącznej kwocie 68.078,98 zł. Ponadto, już po zrealizowaniu ugody, dodatkowo w dniu 1 sierpnia 2014 r. wypłacono poszkodowanemu kwotę 28.500 zł tytułem kosztów zakupu i zainstalowania nowej windy oraz wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym - § 4 ugody i k. 129 akt. Wbrew twierdzeniom skarżącego w aktach postępowania likwidacyjnego znajdują się dowody dotyczące poniesienia kosztów przystosowania mieszkania dla potrzeb osoby niepełnosprawnej - w takiej sytuacji wniosek dowodowy z pkt 2 jest bezpodstawny.

Sąd Apelacyjny uznał za właściwe przeprowadzenie dowodu z zeznań poszkodowanego (wniosek zawarty w pozwie), rozszerzając jednocześnie tezę dowodową o okoliczności powiązane z wypadkiem, funkcjonowaniem przed 6 września 2012 r. – jego leczenia, stanu zdrowia, źródła utrzymania; leczenia po wypadku, w tym leczenia psychiatrycznego i korzystania z porad psychologicznych oraz wzajemnych relacji z pozwanym przed wypadkiem i po wypadku, a nadto stanu majątkowego. Do treści postanowienia z dnia 19 marca 2018 r. strony nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c.

Świadek J. P. nie pamiętał zdarzenia z 6 września 2012 r. – „bo urwało mu się wszystko”. W tej dacie przebywał na rencie z tytułu niezdolności do pracy z powodu zeszywniającego zapalenia stawów kręgosłupa. Z jego zeznań wynika, że w marcu albo kwietniu 2013 r. doznał jeszcze innego urazu na skutek upadku z wózka i złamania TH 10 i wtedy zaczęły się różnego rodzaju zakażenia. Z jego zeznań nie wynika, że leczył się psychiatrycznie i zasięgał porad

psychologicznych. Świadek był słuchany w obecności pełnomocników stron, którzy mieli możliwość zadawania mu pytań odnośnie jego stanu zdrowia, leczenia oraz funkcjonowania przed wypadkiem oraz obecnie.

Sąd Apelacyjny uznał zeznania tego świadka za wiarygodne i jako takie stanowią one podstawę ustaleń w przedmiocie stanu zdrowia świadka przed wypadkiem oraz po wypadku, jego leczenia poczynając od września 2012 r. do chwili obecnej oraz komplikacji zdrowotnych, w tym tych które wystąpiły po upadku z wózka wiosną 2013 r.

Biorąc pod uwagę wniosek dowodowy zawarty w pozwie oraz fakty wynikające z zeznań świadka J. P., jak również wnioski dowodowe zawarte w apelacji (pkt 7, 9 i 10) Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ortopedii określając okoliczności, które mają być wyjaśnione przy pomocy wiedzy specjalistycznej – postanowienie z dnia 18 maja 2018 r. (k. 307 akt). Treść tezy dowodowej nie wzbudziła zastrzeżeń stron.

Z opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu (...) wynika, że J. P. na skutek zdarzenia w dniu 6 września 2012 r. doznał: ran szarpanych głowy w okolicy ciemieniowej i rany kolana prawego, wieloodłamowego złamania nasady dalszej kości udowej prawej, odmy opłucnowej prawostronnej oraz złamania trzonu kręgu kręgosłupa piersiowego Th 6 z uszkodzeniem rdzenia kręgowego, porażenia kończyn dolnych, zaburzeń zwieraczy oraz przejściowej niedrożności jelit. Uszczerbek na zdrowiu wyniósł łącznie 100 % (1+1+10+100). Leczenie trwało kilka miesięcy. Jako komplikacje tego wypadku biegły wskazał występowanie niedrożności jelit oraz konieczność wyłonienia stomii. Złamanie kręgu Th 10 wskutek upadku z wózka wiosną 2013 r. nie pozostaje w związku ze zdarzeniem z września 2012 r. W ocenie biegłego dolegliwości bólowe, które występują u J. P. od 2012 r. i utrzymują się nadal mają charakter utrwalony. Mają one podłoże zarówno w urazie z 2012 r., jak i z 2013 r., a nadto powodowane są również przez zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa, które w momencie wypadku było w znacznym stadium zaawansowania. Biegły wyraził stanowisko, że obydwie urazy oraz zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa są powodem po 1/3 z odczuwanych obecnie dolegliwości przez J. P.. Zdaniem biegłego leczenie następstw wypadku należy uznać za zakończone. W ocenie biegłego istniejące przed wypadkiem zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa o znacznym zaawansowaniu, powodujące niezdolność do pracy oraz zmiany chorobowe kręgosłupa, zmianę sylwetki, ograniczenie funkcji narządu ruchu miały istotny wpływ na rozmiar uszkodzeń do jakich doszło. Osoby ze zeszytniającym zapaleniem stawów kręgosłupa są mocno przechylone do przodu, co znacząco ogranicza zakres i swobodę ruchów, a także deformuje całą sylwetkę. Brak możliwości ruchów poszczególnych segmentów kręgosłupa powoduje zmniejszoną zdolność przenoszenia obciążeń i przeciążeń, co w przypadku urazów powoduje zwiększenie rozmiarów szkód z tego tytułu wynikających. Biegły postawił wniosek, że zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa w 30 % przyczyniło się do rozmiarów obrażeń kręgosłupa do jakich doszło w zdarzeniu z 6 września 2012 r.

Opinia ta nie była kwestionowana przez pozwanego. W piśmie z dnia 3 sierpnia 2018 r. strona pozwana wyraziła stanowisko, że kwestionuje poziom 30 %, biorąc pod uwagę naturalną progresję zeszytniającego zapalenia stawów kręgosłupa „adekwatny udział choroby, to 1/2”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wydana w sprawie opinia specjalistyczna przez biegłego sądowego stanowi w pełni wartościowy dowód i może stanowić podstawę do ustalenia wielkości krzywdy doznanej przez J. P. w dniu 6 września 2012 r.

Nie zachodziła w takiej sytuacji potrzeba dopuszczania dowodów: z informacji Narodowego Funduszu Zdrowia - pkt 7; opinii biegłego z zakresu chirurgii – pkt 9; opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii – pkt 10; opinii biegłego z zakresu psychologii – pkt 8 (J. P. nie twierdził, że korzystał lub też korzysta z pomocy psychologa).

Rodzaj uszkodzeń ciała doznanych w tym wypadku przez J. P. – w szczególności złamanie trzonu kręgu kręgosłupa piersiowego Th 6 z uszkodzeniem rdzenia kręgowego, porażenie kończyn dolnych, zaburzeń zwieraczy oraz przejściowej niedrożności jelit, powstałe komplikacje w postaci konieczności wyłonienia stomii, kilkumiesięczne leczenie w różnych ośrodkach, trwałość skutków – poruszanie się przy pomocy wózka inwalidzkiego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, uzasadniało przyjęcie, iż stosownym zadośćuczynieniem, które łagodziłoby krzywdę J. P. powiązaną ze skutkami wypadku w dniu 6 września 2012 r. powinna być kwota 250.000 zł. Spełnia ona funkcję kompensacyjną w odniesieniu do krzywdy doznanej przez poszkodowanego. W ocenie Sądu odwoławczego przyznana ugodą

kwota pieniężna z tego tytułu jest zawyżona – ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu J. P. (187 %) może uprawdopodobniać, iż przy ustalaniu uszkodzeń ciała uwzględniono, być może, skutki upadku z wózka wiosną 2013 r., które to – jak wskazał biegły - nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z 6 września 2012 r.

Nie może budzić wątpliwości, że w tak zwanych procesach regresowych w razie zawarcia ugody pomiędzy poszkodowanym a jednym z dłużników sąd nie jest związany treścią zawartej ugody i może samodzielnie ustalać wielkość zadośćuczynienia należnego poszkodowanemu.

W zawartej ugodzie ustalono także wysokość szkody poniesionej przez J. P. na kwotę 68.078,98 zł - § 3 ugody. Wskazane kwoty częściowe składające się na sumę 68.078,98 zł znajdują oparcie w przedłożonej dokumentacji w ramach likwidacji szkody. Zachodziły więc przesłanki by uwzględnić ją w całości.

Ponadto, już po zrealizowaniu ugody, dodatkowo w dniu 1 sierpnia 2014 r. wypłacono poszkodowanemu kwotę 28.500 zł tytułem kosztów zakupu i zainstalowania nowej windy oraz wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym. Z zeznań J. P. wynika, że winda w jego mieszkaniu została zainstalowana oraz posiada wózek inwalidzki z napędem elektrycznym.

Podsumowując ten watek rozważań, w związku z wypadkiem w dniu 6 września 2012 r. J. P. należałyby się od sprawców tego wypadku następujące kwoty: 250.000 zł tytułem zadośćuczynienia; 68.078,98 zł + 28.500 zł – tytułem odszkodowania, co stanowi łącznie sumę 346.578,98 zł.

Zgodnie z umową ubezpieczenia stwierdzoną polisą nr (...) ubezpieczyciel wypłaca poszkodowanemu odszkodowanie pomniejszone o 5 % z tytułu franszyzy redukcyjnej. Pomniejszenie należności (346.578,98 zł) o 5 % daje sumę 329.250 zł.

Na etapie postępowania apelacyjnego pozwany przeprowadzonym dowodem z opinii biegłego wykazał, że stan zdrowia J. P. - zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa o znacznym zaawansowaniu, powodujące niezdolność do pracy oraz zmiany chorobowe kręgosłupa, zmianę sylwetki, ograniczenie funkcji narządu ruchu - miało istotny wpływ na rozmiar uszkodzeń do jakich doszło w wypadku w dniu 6 września 2012 r. Zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa – zdaniem biegłego - przyczyniło się do rozmiarów obrażeń kręgosłupa w 30 %. Nie ulega wątpliwości, że złamanie trzonu kręgu Th 6 z uszkodzeniem rdzenia kręgowego było najpoważniejszym skutkiem (100 % uszczerbku na zdrowiu).

W takiej sytuacji zachodziły podstawy faktyczne do obniżenia należnego odszkodowania o 30 % (329.250 zł x 70 %), co dało 230.475 zł. Kwota ta należąca byłaby poszkodowanemu tytułem naprawienia wyrządzonej mu szkody niematerialnej oraz materialnej, która mogłaby być wypłacona przez powoda jako ubezpieczyciela S. Z. w ramach łączącej ich umowy ubezpieczenia.

Powód w pozwie wskazywał, że tytułem regresu dochodzi od pozwanego połowy wypłaconej sumy, co może oznaczać, iż przyjął odpowiedzialność ubezpieczonego - S. Z. na poziomie 50 % i R. C. także na poziomie 50 %.

Słusznie Sąd I instancji wskazał, iż w zasięgu ocen prawnych w niniejszej sprawie winien być przepis art. 441§ 2 k.c.

W tym miejscu należy nawiązać do OWU stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia łączącej S. Z. z powodem – przedmiot i zakres ubezpieczenia wynika z § 6 tejże umowy (k. 240 akt).

S. Z. nie był objęty aktem oskarżenia w sprawie VII K 626/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie. Nie oznacza to jednak, że nie można mu przypisać zawinionego zachowania, które doprowadziło do wypadku w dniu 6 września 2012 r., a więc czynu niedozwolonego (art. 415 k.c.). Z zeznań świadków złożonych w niniejszej sprawie, to jest K. L. (operatora koparko-ładowarki) oraz S. M. (majstra na części budowlanej inwestycji) wynika, iż decyzja w zakresie stawiania słupów metalowych przy wykorzystaniu koparko-ładowarki, stanowiącej własność S. Z., była podjęta przez właściciela

przedsiębiorstwa, a więc S. Z. (protokół rozprawy z dnia 25 maja 2017 r. – 00.09.12 do 00.24.18). Zbliżonej treści zeznania zostały złożone przez te osoby w toku sprawy karnej.

W sprawie VII K 626/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie został przeprowadzony dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp M. P., do treści której odwoływała się strona pozwana w toku niniejszej sprawy. Na użytek sprawy cywilnej mogła ona być potraktowana jedynie jako dokument. Treść tej opinii – jako dokumentu – nie była kwestionowana przez strony. Z opinii uzupełniającej z dnia 13 czerwca 2013 r. (k. 158 akt VII K 626/13) wynika w sposób ewidentny, że ze względu na długość podnoszonego i montowanego do podłoża słupa nie było dopuszczalne użycie koparko-ładowarki, jaka została użyta w tym przypadku. W takiej sytuacji zachowanie właściciela firmy nakazującego wykonanie czynności zamontowania do podłoża słupa przy użyciu posiadanej koparko-ładowarki było obiektywnie nieprawidłowe i zawinione. Ustalenie przez ubezpieczyciela jego odpowiedzialności na poziomie 50 % uznać należy zatem za właściwe.

Do powstania wypadku przyczynili się również pracownicy S. K. L. oraz S. M. (treść wyroków karnych wydanych wobec tych osób).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego pracownicy ubezpieczonego przyczynili się do powstania szkody w równych częściach.

Natomiast jeżeli chodzi o R. C. to okoliczności sprawy uzasadniały przyjęcie, iż w ramach regresu winien od ponosić odpowiedzialność za szkodę, która została wyrządzona J. P. na poziomie 10 %. Ustalając wielkość regresu Sąd Apelacyjny miał na uwadze stopień winy pozwanego oraz jego zachowanie w stosunku do pokrzywdzonego po wypadku, a nadto wzajemne relacje między tymi osobami.

Pozwany ma zarejestrowaną działalność gospodarczą i był przedsiębiorcą w dniu 6 września 2012 r. J. P. pracował u niego w ramach umowy o dzieło – jest on znajomym pozwanego od wielu lat. Nie ma w sprawie sporu, że nie do niego należało zagwarantowanie odpowiedniego sprzętu do posadowienia na śrubach mocujących słupów metalowych o długości 9,7 metra, mających stanowić elementy konstrukcji wieży widokowej. Słupy te zostały przez niego wykonane w ramach umowy pisemnej zawartej ze S. Z.. Pozwany uczestniczył w procesie ich stawiania posługując się swoim pomocnikiem - J. P.. Winien zapewnić mu bezpieczne i higieniczne warunki pracy, czego jednak nie uczynił. Mógł się sprzeciwić wykonywaniu tych prac bez użycia dźwigu – do wykonywanych prac taki sprzęt był konieczny. Pozwany przystąpił natomiast do stawiania słupów metalowych o długości 9,7 metra przy wykorzystaniu sprzętu będącego w dyspozycji S. Z. wspólnie z pracownikami przez niego zatrudnionymi, wykazując się lekkomyślnością. Sąd w postępowaniu cywilnym związany jest – zgodnie z art. 11 k.p.c. - ustaleniami wydanymi w wyroku z dnia 19 listopada 2013 r. Sądu Rejonowego w Szczytnie. Związanie to nie oznacza jednak, że stopień przyczynienia się wszystkich potencjalnych sprawców jest taki sam.

Z zeznań J. P. wynika, że jedyną osobą, która przejawiała zainteresowanie jego stanem zdrowia, przebiegiem leczenia, okazywała pomoc w zapewnieniu mu lepszych warunków funkcjonowania w codziennym życiu (konstrukcja windy do mieszkania) a także wspierała go, to był pozwany. S. Z. pojawił się u poszkodowanego raz, gdy w grę wchodziły sprawy finansowe – redukcja franszyzy. Taki stan wzajemnych relacji między poszkodowanym a pozwanym trwał w czasie rekonwalescencji i trwa obecnie. Zeznania świadka obrazują stosunek pozwanego do poszkodowanego w wypadku, do którego doszło wskutek zaniechań i działań czterech osób. Sąd Apelacyjny dał wiarę zeznaniom świadka J. P., bowiem brak jakichkolwiek podstaw, by uznać je za tendencyjne.

Godzi się przy tym zwrócić uwagę, że zgodnie z § 7 ust. 1 OWU w razie wyrządzenia szkody przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego (...) rezygnuje z prawa do regresu. Oznacza to, że w okolicznościach faktycznych tej sprawy roszczenie regresowe mogło być skierowane jedynie w stosunku do pozwanego.

Sąd II instancji uznał za zbędne dalsze uzupełnianie materiału dowodowego – wnioski dowodowe zawarte w pkt 4 i 6 apelacji nie zmierzały do wyjaśnienia faktów, które były istotne w sprawie.

Mając na uwadze powyższe i kierując się treścią art. 441§ 2 k.c. oraz art. 828 § 1 k.c. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił roszczenie strony powodowej z tytułu regresu do kwoty 23.047,50 zł.

Wymagalność roszczenia regresowego o zapłatę powstaje po wezwaniu dłużnika do zapłaty (art. 455 k.c.). (...) wzywało pozwanego do zapłaty świadczenia po wypłaceniu go poszkodowanemu, jednakże w aktach postępowania likwidacyjnego (płytką znajdująca się na k. 23 akt) brak dowodu pokwitowania przez pozwanego dokumentów wzywających go do zapłaty określonych kwot. W takiej sytuacji stan opóźnienia w zapłacie tej kwoty powstał w dacie doręczenia pozwanemu pozwu w dniu 29 grudnia 2016 r. (k. 41 odwr.) – art. 481 § 1 k.c.

Dalej idące żądanie powoda podlegało oddaleniu.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do rozłożenia zasądzonej kwoty na dwie raty roczne, czy też miesięczne – w wysokości po 200 zł. Niniejsza sprawa toczy się od około 2 lat i pozwany powinien być świadomy tego, że roszczenie regresowe może być uwzględnione, winien się z takim rozstrzygnięciem liczyć. Za rozłożeniem na raty zasądzonego świadczenia nie przemawia także sytuacja majątkowa skarżącego. Z jego wyjaśnień złożonych na rozprawie apelacyjnej wynika, że nadal prowadzi działalność gospodarczą.

Żądanie strony powodowej zostało uwzględnione w 9 % i w proporcji 9 % do 91% zostały rozliczone koszty procesu oraz udzielonej pozwanemu przez radcę prawnego pomocy prawnej z urzędu (art. 100 k.p.c.).

Koszty poniesione przez (...) to opłata od pozwu w wysokości 12.543 zł oraz koszty zastępstwa prawnego według stawki minimalnej - 10.817 zł, a więc razem 23.330 zł, 9 % z tej kwoty daje 2100 zł.

Wynagrodzenie radcę prawnego z urzędu, zgodnie z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, wynosiło 7200 zł. Z uwagi na to, że pozwanego należało potraktować jako wygrywającego w 91% obciążono powoda w tej części kosztami zastępstwa procesowego należnymi radcy prawnemu udzielającemu pomocy prawnej, z tym że kwota ta nie obejmuje podatku od towarów i usług. Pozostałą część wynagrodzenia – wraz z podatkiem od towarów i usług – nakazano wypłacić pełnomocnikowi z urzędu - ze Skarbu Państwa.

W toku procesu Skarb Państwa skredytował wydatki połączone z wypłaceniem wynagrodzenia i zwrotem wydatków zeznającym w sprawie świadkom. Nakazano je ściągnąć od stron w proporcji 91 % do 9 % – art. 113 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i 385 k.p.c., orzeczono jak w pkt I i II sentencji wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą postanowiono w oparciu o art. 100 k.p.c., stosując zasadę proporcjonalnego ich rozdzielnia, tak jak przed Sądem I instancji, a więc w proporcji 9 % do 91%. Koszty poniesione przez stronę powodową: 8.100 zł z tytułu zastępstwa prawnego według stawki minimalnej oraz wydatki na opinię biegłego – 995,99 zł, razem wyniosły więc 9095,99 zł. Pozwany zobowiązany jest zatem zwrócić powodowi 818,64 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej. Wynagrodzenie radcy prawnego z urzędu na tym etapie postępowania wynosi 5400 zł. Od strony powodowej na rzecz pozwanego z tytułu jego zastępstwa w postępowaniu odwoławczym zasądzone kwotę 4914 zł, pozostałą część wynagrodzenia nakazano wypłacić ze Skarbu Państwa.

Z uwagi na nieopłacenie przez pozwanego opłaty od apelacji nakazano ściągnąć jej część od (...) - art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Kierując się treścią art. 84 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano zwrócić powodowi niewykorzystaną zaliczkę na opinię biegłego.

J. J. M. D. M.